

بررسی تأثیر کیفیت عملکرد حسابداری داخلی بر دقت پیش‌بینی سود مدیران

یاسمن خلیلی^۱

داود حسن پور^۲

ابوالفضل مؤمنی یانسری^۳

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۳/۱۲

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۲/۰۲

چکیده

پیش‌بینی‌های مدیریت، افشاگری‌هایی است که توسط شرکت‌ها برای انتقال اطلاعات در مورد عملکرد آینده خود به سهام‌داران انجام می‌شود. این افشاگری‌ها داوطلبانه بوده و به منظور کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیریت و سهام‌داران در نظر گرفته شده است. پیش‌بینی‌های نادرست می‌تواند برای مدیران بسیار پرهزینه باشد و اعتبار مدیران را زیر سؤال ببرد و ناتوانی مدیریتی را نشان می‌دهد. کیفیت عملکرد حسابداری داخلی احتمال اطلاعات اشتباه، جانب‌دارانه یا ناقص را در گزارش‌های مدیریت کاهش می‌دهد که مدیران از آن برای بهبود پیش‌بینی‌های سود خود استفاده می‌کنند؛ لذا در پژوهش حاضر، تأثیر کیفیت حسابداری داخلی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها مورد آزمون تجربی قرار گرفت. برای آزمون فرضیه تحقیق از اطلاعات مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در فاصله زمانی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ استفاده شده است، به طوری که پس از اعمال محدودیت‌های موردنظر در این تحقیق، نمونه نهایی متشکل از ۱۳۶ شرکت انتخاب شدند. پس از اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق، از تحلیل رگرسیون چندمتغیره مبتنی بر تخمین داده‌های تابلویی برای آزمون فرضیه تحقیق استفاده گردید که نتایج حاصل از آزمون‌های آماری نشان داد که بین کیفیت عملکرد حسابداری داخلی و دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها، رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

واژه‌های کلیدی: کیفیت عملکرد حسابداری داخلی، پیش‌بینی سود، دقت پیش‌بینی سود مدیران.

۱. استادیار، گروه حسابداری، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران. y_khalili@pnu.ac.ir

۲. گروه حسابداری، دانشگاه پیام‌نور، تهران، ایران. dhassanpour@pnu.ac.ir

۳. استادیار رشته حسابداری، گروه علوم اداری و اقتصادی، دانشکده علوم انسانی و علوم ورزشی، دانشگاه گنبدکاووس، گنبد، ایران (نویسنده مسئول)
a.momeni83@yahoo.com

۱- مقدمه

نظارت و کنترل یکی از اجزای اصلی مدیریت محسوب می‌گردد به طوری که بدون توجه به این جز سایر اجزای مدیریت، از قبیل برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی و هدایت نیز ناقص بوده و تضمینی برای انجام درست آن‌ها وجود ندارد. شاید به جرأت بتوانیم ادعا کنیم که انجام هیچ فعالیتی در سازمان قرین توفیق نخواهد بود مگر آن که کنترل‌های لازم نسبت به آن به عمل آمده باشند. اهمیت نظارت و کنترل از اجزای اصلی مدیریت می‌باشد. حسابرسی داخلی می‌تواند به عنوان مشاور داخلی و عاملی در جهت بهینه‌سازی فرایندهای داخلی شرکت محسوب شود و در تهیه و طراحی پیش‌نویس دستورالعمل‌ها، خدمات مشاوره‌ای ارائه دهد و همچنین به ارزیابی ریسک در شرکت نیز بپردازد؛ بنابراین، عملکرد حسابرسی داخلی یکی از اساسی‌ترین ابزارها برای غربالگری و بهبود عملکرد سازمان می‌باشد. حسابرسان داخلی از این جهت که نسبت به حسابرسان مستقل دسترسی به موقع تری به اطلاعات شرکت دارند و می‌توانند موضوعات شرکت و ریسک‌های مترتب بر آن را از همان ابتدا رصد کنند، نقش قابل‌ملاحظه‌ای در عملکرد و ارزش‌افزایی شرکت دارند (زیانگدانگ^۱، ۱۹۹۷). کیفیت کنترل‌های داخلی تأثیر مثبتی بر تصمیم‌گیری‌های مدیریت دارد، زیرا از طریق فراهم‌سازی اطلاعات به موقع از وضعیت مالی شرکت و حذف موانع بین چرخه‌های حسابداری، تصمیم‌گیری مدیران را بهبود می‌بخشد (رضوی عراقی و همکاران، ۱۳۹۷). گزارشگری مالی ابزار اصلی برای اطلاع‌رسانی رویدادهای اقتصادی شرکت‌ها به طرف‌های ذی‌نفع مانند سرمایه‌گذاران و اعتباردهندگان است. گزارشگری مالی با کیفیت بالا به اشخاص ذی‌نفع امکان می‌دهد تا عملکرد شرکت را به دقت ارزیابی کنند و تصمیمات عاقلانه بگیرند (پاولوپولوس و همکاران^۲، ۲۰۱۹). سود حسابداری یکی از اقلام مهم صورت‌های مالی است که استفاده‌کنندگان از صورت‌های مالی آن را به عنوان مبنایی برای اتخاذ تصمیمات اقتصادی به کار می‌برند. پیش‌بینی سود به وسیله مدیریت، از مهم‌ترین منابع اطلاعاتی سرمایه‌گذاران و سایر اشخاص به شمار می‌رود. پیش‌بینی‌های مدیریت بر قیمت سهام شرکت‌ها تأثیر می‌گذارد و منجر به تجدیدنظرهای قابل‌توجهی در پیش‌بینی تحلیل‌گران می‌شود (باگینسکی و هاسل^۳، ۱۹۹۰). مطالعات گذشته عواملی را که ممکن است بر کیفیت پیش‌بینی مدیریت تأثیر بگذارد، بررسی کرده‌اند و بیان کرده‌اند که ساختار حاکمیت شرکتی مؤثر و مکانیسم‌های نظارتی با پیش‌بینی‌های مدیریت دقیق‌تر مرتبط هستند (آجینکیا و همکاران^۴، ۲۰۰۵). تحقیقات گذشته بیان می‌دارند که افشای سود مدیریت در کاهش عدم تقارن اطلاعاتی مؤثر است، شواهد نشان می‌دهد که پیش‌بینی‌های بد (نادرست) سود می‌تواند برای مدیران بسیار پرهزینه باشد. لی و همکاران^۵ (۲۰۱۲)، بیان داشتند که پیش‌بینی نادرست مدیریت، به اعتبار مدیران آسیب می‌رساند و ناتوانی مدیریتی را نشان می‌دهد و حتی ممکن است شغل

¹ Xiangdong.

² Pavlopoulos et al.

³ Baginski & Hassell.

⁴ Ajinkya et al.

⁵ Lee et al.

آن‌ها را به خطر بیندازد. کنترل‌های داخلی قوی احتمال اطلاعات اشتباه، جانب‌دارانه، نابهنگام یا ناقص را در گزارش‌های مدیریت داخلی کاهش می‌دهد که مدیران از آن برای بهبود پیش‌بینی‌های سود خود استفاده می‌کنند (فنگ و همکاران^۱، ۲۰۰۹). هدف از این مطالعه، بررسی تأثیر کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی بر دقت پیش‌بینی سود مدیران است و این تحقیق با برجسته‌کردن نقش حیاتی کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی به‌عنوان یک عملکرد مدیریتی مهم برای اطمینان از دقت و صحت بیشتر پیش‌بینی‌های سود، به ادبیات موجود در این زمینه کمک می‌کند و در ادامه به دنبال پاسخ به این سؤال هستیم که بین کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی و دقت پیش‌بینی سود مدیران شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد یا خیر؟

۲- مبانی نظری و پیشینه پژوهش

پیش‌بینی‌های مدیریت، افشای داوطلبانه شرکت‌ها را نشان می‌دهد که با هدف انتقال اطلاعات در مورد عملکرد آتی شرکت‌ها و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیریت و سهامداران است. مدیران انگیزه‌هایی برای ارائه پیش‌بینی‌های دقیق‌تر سود دارند، زیرا پیش‌بینی‌های دقیق می‌تواند منجر به واکنش قوی‌تر بازار و کاهش بیشتر عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیریت و سرمایه‌گذاران شود (باگینسکی و همکاران^۲، ۱۹۹۳؛ کیم و ورکیا^۳، ۱۹۹۱؛ لیبی و همکاران^۴، ۲۰۰۶) و به نوبه خود، عدم تقارن اطلاعاتی کمتر می‌تواند نقدینگی در سهام شرکت را افزایش دهد، هزینه سرمایه را کاهش دهد و خطر دعوی حقوقی آینده را کاهش دهد (فرانکل و همکاران^۵، ۱۹۹۵). مدیران همچنین انگیزه دارند تا پیش‌بینی‌های سود دقیق‌تری ارائه کنند، زیرا دقت پیش‌بینی بر شهرت مدیریت تأثیر می‌گذارد و اعتبار و شایستگی مدیریت را نشان می‌دهد (ویلیامز^۶، ۱۹۹۶).

حاکمیت شرکتی یک سیستم یکپارچه با هدف اصلی تضمین کیفیت گزارشگری مالی است (کوهن و همکاران^۷، ۲۰۰۲). این یک مبنای سیستماتیک برای کمک به ذی‌نفعان برای اعمال حقوق خود، حفاظت از منافع و به‌حداقل‌رساندن اختلافات احتمالی بین آن‌ها و مدیران ارائه می‌دهد (ون در والت و اینگلی^۸، ۲۰۰۳). ساختار حاکمیت شرکتی از چهار عنصر اصلی تشکیل شده است: مدیریت، حسابرس مستقل، کمیته حسابرسی و عملکرد حسابرسی داخلی.

¹ Feng et al.

² Baginski et al

³ Kim & Verrecchia

⁴ Libby et al

⁵ Frankel et al

⁶ Williams

⁷ Cohen et al

⁸ Van der Walt & Ingley

عملکرد حسابرسی داخلی یک رکن در چارچوب حاکمیت شرکتی است و به‌عنوان یک کارکرد اساسی در نظر گرفته شده است که نقش پیشگامی در فرایند حکمرانی ایفا می‌کند (حزاعیه و همکاران^۱، ۲۰۲۰). نقش آن ارائه خدمات کنترلی و مشاوره‌ای است که به شرکت‌ها در دستیابی به اهداف خود کمک می‌کند. اثربخشی عملکرد حسابرسی داخلی به‌عنوان یکی از ویژگی‌های ارزشمند تحولات سیستم حاکمیتی مدرن در نظر گرفته می‌شود که نقشی محوری در تعیین ارزش‌افزوده کل سیستم کنترل دارد. کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی همچنان موضوعی است که اهمیت مستمر دارد. عملکرد حسابرسی داخلی یک شرکت سنگ بنای حاکمیت شرکتی است که شفافیت گزارشگری مالی را بهبود می‌بخشد و انتظارات از حسابرسی داخلی افزایش یافته است، زیرا بر آن تکیه می‌شود که سهم قابل‌توجهی داشته باشد. وجود کنترل‌های داخلی قوی در ساختارهای مالی و اداری شرکت‌ها می‌تواند به‌صورت سیستماتیک رفتارهای فرصت‌طلبانه مدیریت و در نتیجه انحرافات ناشی از تضاد منافع را کاهش دهد و هم‌زمان با بهبود کیفیت گزارشگری مالی بر شیوه مدیریت بنگاه و چگونگی استفاده از منابع و سرمایه‌گذاری این منابع اثر مثبت بگذارد (رضوی عراقی و همکاران، ۱۳۹۷). اهمیت عملکرد حسابرسی داخلی مدت‌هاست که به‌عنوان یک کاتالیزور برای مدیریت برای ایجاد و حفظ کنترل داخلی قوی بر گزارشگری مالی و کمک به حسابرسان مستقل در حسابرسی صورت‌های مالی شناخته شده است. یک عملکرد حسابرسی داخلی با کیفیت بالا می‌تواند به مدیریت در طراحی، پیاده‌سازی و حفظ کنترل داخلی بر گزارش مالی کمک کند (پیزینی و همکاران^۲، ۲۰۱۵). بردهان و همکاران^۳ (۲۰۲۲)، استدلال نمودند که عملکرد حسابرسی داخلی یک شرکت ممکن است بر پیش‌بینی‌های سود مدیریت از طریق سه مکانیسم تأثیر بگذارد: مدیریت ریسک شرکت، کنترل داخلی و حاکمیت شرکتی. از منظر مدیریت ریسک، عملکرد حسابرسی داخلی می‌تواند به کاهش عدم قطعیت سود و ریسک‌های پیش روی مدیریت کمک کند. کنترل داخلی در نقش نظارتی خود، ریسک شرکت‌ها را شناسایی می‌کند، ریسک‌ها را ارزیابی می‌کند، و ریسک شرکت را نظارت و کنترل می‌کند تا تشخیص ریسک و پاسخگویی را افزایش دهد. هنگامی که خطرات و مشکلات شناسایی می‌شوند، حسابرسی داخلی راه‌حلی را پیشنهاد می‌کند و توصیه‌هایی را برای کاهش ریسک مناسب ارائه می‌دهد. در نهایت، حسابرسی داخلی با کمیته حسابرسی هیئت‌مدیره ارتباط برقرار می‌کند تا به اعضا در مورد نظارت بر ریسک و شیوه‌های مدیریت ریسک (مانند ریسک‌های زنجیره تامین و تولید) مشاوره دهد. یک عملکرد حسابرسی داخلی قوی و مؤثر می‌تواند مدیریت ریسک مؤثرتری را تسهیل کند که منجر به عدم اطمینان سود کمتر می‌شود. از این رو، با عدم قطعیت سود کمتر، مدیران احتمال بیشتری دارند که پیش‌بینی‌هایی را با دقت و صحت بالاتر منتشر کنند. عملکرد حسابرسی داخلی به‌عنوان کانالی برای تلاش‌های شرکت‌ها در جهت بهبود کنترل داخلی، می‌تواند به مدیریت در ایجاد و حفظ یک سیستم قوی کنترل داخلی بر گزارش‌های مالی کمک کند. کارامانو و وافیس^۴ (۲۰۰۵)، دریافتند

¹ Hazaea et al

² Pizzini et al

³ Bardhan et al

⁴ Karamanou & Vafeas

که شرکت‌هایی با ساختار هیئت‌مدیره و کمیته حسابرسی مؤثرتر، احتمال بیشتری دارد که پیش‌بینی‌های سود مدیریتی را که دقیق‌تر، صادر یا به‌روز می‌کنند و بازار به این پیش‌بینی‌ها واکنش مطلوب‌تری نشان می‌دهد. بردهان و همکاران (۲۰۲۲)، استدلال نمودند که عملکرد حسابرسی داخلی با کیفیت بالا، اعتماد مدیران را به کیفیت داده‌های ورودی افزایش می‌دهد. درنهایت، یک عملکرد حسابرسی داخلی می‌تواند کیفیت پیش‌بینی مدیریت را از طریق بهبود در حاکمیت شرکتی کلی بهبود بخشد.

بردهان و همکاران (۲۰۲۲)، در پژوهشی تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها را مورد بررسی قرار دادند. نمونه آماری این پژوهش مشتمل بر ۱۸۰ شرکت - سال مشاهده طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۴ بوده است. نتایج تحقیق حاکی از آن است که کیفیت حسابرسی داخلی، دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها را بهبود می‌بخشد. الباوات و الفریجت^۱ (۲۰۲۱)، به بررسی تعامل بین ویژگی‌های شخصیتی حسابرسان داخلی و اثربخشی عملکرد حسابرسی داخلی می‌پردازد. همچنین تأثیر چنین متغیرهای متقابل بر کیفیت گزارشگری مالی را بررسی می‌کند. این مطالعه از یک بررسی پرسشنامه برای جمع‌آوری داده‌ها از ۱۹۳ حسابرسان داخلی شرکت‌های اردنی پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار امان استفاده کرد. مدل مطالعه با استفاده از مدل‌سازی معادلات ساختاری حداقل مربعات جزئی تأیید و آزمایش شده است. نتایج نشان می‌دهد که تمام ویژگی‌های شخصیتی بررسی شده حسابرسان داخلی به‌جز ویژگی برون‌گرایی، تأثیر معناداری بر اثربخشی عملکرد حسابرسی داخلی دارند. همچنین نتایج نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی از طریق اثربخشی عملکرد حسابرسی داخلی بر کیفیت گزارشگری مالی تأثیر غیرمستقیم دارد. این نتایج نشان می‌دهد که حسابرسان داخلی با نمرات بالا در زمینه باز بودن نسبت به تجربه، ثبات عاطفی و ویژگی‌های علمی بودن می‌توانند از مهم‌ترین عوامل مؤثر در اثربخشی عملکرد حسابرسی داخلی باشند. نتایج همچنین نشان می‌دهد که ویژگی‌های شخصیتی حسابرسان داخلی می‌تواند به‌عنوان یک منبع نامشهود عملکرد حسابرسی داخلی در نظر گرفته شود که اثربخشی را افزایش می‌دهد. چن و همکاران^۲ (۲۰۲۰)، در پژوهش خود به بررسی تأثیر کیفیت کنترل‌های داخلی بر نگهداشت غیرعادی وجه نقد شرکت‌های چینی طی سال‌های ۲۰۰۷ تا ۲۰۱۵ پرداختند و به این نتیجه رسیدند که شرکت‌های دارای کنترل داخلی باکیفیت‌تر، تمایل کمتری برای نگهداشت غیرعادی وجه نقد دارند. گنجی و همکاران (۱۴۰۲) در پژوهشی با عنوان تأثیر پیش‌بینی‌ها و پیامدهای اثربخشی حسابرسی داخلی بر کیفیت حسابرسی داخلی با طبقه‌بندی تغییر اثربخشی حسابرسی داخلی در سه بخش شامل "صلاحیت، استقلال، واقع‌گرایی" و پیامدها در سه بخش شامل "حمایت مدیریت، حمایت و پذیرش حسابرسان و هماهنگی بین بخشی حسابرسان داخلی" و بکارگیری پرسشنامه‌ای متشکل از ۳۲ معیار جهت سنجش کیفیت حسابرسی داخلی نشان دادند که سوابق و پیامدهای اثربخشی حسابرسی داخلی بر کیفیت حسابرسی داخلی تأثیر مثبت و معناداری دارند. شهیم پرمهر و همکاران (۱۳۹۹)، در پژوهشی به مطالعه رابطه بین توانایی مدیریت و پیش‌بینی

^۱ Albawwat & Al Frijat

^۲ Chen et al

سود توسط مدیران (دیدگاه حسابداری مدیریت) پرداختند. یافته‌های تحقیق بیان‌گر این مطلب است که بین توانایی مدیر با احتمال افشای پیش‌بینی، دقت پیش‌بینی و دفعات پیش‌بینی ارتباط معناداری وجود دارد. در نتیجه می‌توان گفت که توانایی مدیرعامل مؤثری بر پیش‌بینی سود توسط مدیران می‌باشد. علی‌مدد و همکاران (۱۳۹۷)، در پژوهشی به بررسی تأثیر بحران مالی و مالکیت خانوادگی بر مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخت. نتایج حاصل از بررسی فرضیه‌ها نشان داد بین بحران مالی و مدیریت سود رابطه معناداری وجود دارد. به عبارتی دیگر شرکت‌های دارای بحران مالی از طریق دست‌کاری فعالیت‌های واقعی بیشتر به مدیریت سود می‌پردازند و همچنین مالکیت خانوادگی با مدیریت سود رابطه معکوس و معناداری دارد به عبارتی دیگر شرکت‌های خانوادگی کمتر به مدیریت سود می‌پردازند. در نهایت نتایج حاصله حاکی از این است که بحران مالی و مالکیت خانوادگی با مدیریت سود در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری دارد. حسینی و بشکوه (۱۳۹۹)، در پژوهشی به بررسی مدیریت سود واقعی، توانایی مدیران و عملکرد آتی شرکت پرداختند. نتایج به دست آمده نشان داد میان مدیریت سود واقعی و عملکرد آتی شرکت‌ها رابطه منفی ضعیفی وجود دارد که با دخالت توانمندی مدیران، ارتباط مذکور ضعیف‌تر شد. موریان زاده و شمس‌الدینی (۱۳۹۵)، در پژوهشی به بررسی تأثیر مالکیت خانوادگی و غیرخانوادگی بر رابطه بین حاکمیت شرکتی و مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار پرداختند. نتایج - حاصل از آزمون فرضیات نشان داد که بین متغیرهای اندازه هیئت‌مدیره و درصد مالکیت نهادی با مدیریت سود شرکت رابطه منفی و معناداری وجود دارد، ولی بین متغیرهای تفکیک وظایف مدیرعامل از رئیس هیئت‌مدیره و نسبت تعداد مدیران غیرموظف در هیئت‌مدیره با مدیریت سود رابطه معناداری یافت نشد. مالکیت خانوادگی و غیرخانوادگی بر رابطه بین دو متغیر اندازه هیئت‌مدیره و درصد مالکیت نهادی تأثیر دارد، ولی بر رابطه بین متغیرهای تفکیک وظایف مدیرعامل از رئیس هیئت‌مدیره و نسبت تعداد مدیران غیرموظف در هیئت‌مدیره با مدیریت سود تأثیر معناداری ندارد. همچنین نتایج پژوهش نشان داد که بین متغیرهای اهرم مالی، رشد شرکت با مدیریت سود رابطه معناداری وجود دارد، ولی بین متغیر اندازه شرکت با مدیریت سود رابطه معناداری یافت نشد. مشایخی و همکاران (۱۳۹۵) در پژوهشی تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر حق الزحمه حسابرسی مستقل را مورد بررسی قرار داده و دریافته‌اند که صلاحیت حسابرسی داخلی یعنی مدت تصدی و حضور آن در شرکت با حق الزحمه حسابرسی رابطه معنادار منفی داشته و مهارت‌های محاسباتی و IT، مدارک حرفه‌ای و علمی، مدت ساعات آموزشی با حق الزحمه حسابرسی رابطه ای ندارند. در کل نتایج حاکی از عدم تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر حق الزحمه حسابرسی مستقل می‌باشد.

بر پایه مبانی نظری پژوهش و مطالعه تجربی صورت گرفته توسط بردهان و همکاران (۲۰۲۲) فرضیه پژوهش به صورت زیر تبیین می‌گردد:

فرضیه پژوهش: بین کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی و دقت پیش‌بینی سود مدیران شرکت‌ها رابطه معناداری وجود دارد.

۳- روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر، پژوهشی کاربردی بوده و از نظر طبقه‌بندی بر مبنای روش، تحقیق توصیفی محسوب می‌شود و از میان پژوهش‌های توصیفی، از نوع همبستگی است. جامعه آماری مورد مطالعه در این پژوهش را کلیه شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ تشکیل می‌دهد. نمونه انتخابی تحقیق نیز شرکت‌هایی می‌باشند که مجموعه شرایط زیر را دارا باشند:

(۱) شرکت‌هایی که تاریخ پذیرش آن‌ها در سازمان بورس اوراق بهادار قبل از سال ۱۳۹۶ بوده و تا پایان سال ۱۴۰۰ نیز در فهرست شرکت‌های بورسی باشند.

(۲) به منظور افزایش قابلیت مقایسه، سال مالی آن‌ها منتهی به پایان اسفندماه باشد.

(۳) طی دوره‌های مورد نظر تغییر فعالیت و یا تغییر سال مالی نداده باشند.

(۴) جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری‌های مالی نباشند

پس از اعمال محدودیت‌های فوق، تعداد ۱۳۶ شرکت به‌عنوان نمونه آماری مورد مطالعه در این تحقیق انتخاب گردید. داده‌های موردنیاز شرکت‌های منتخب با مراجعه به صورت‌های مالی و یادداشت‌های توضیحی همراه صورت‌های مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران موجود در سامانه کدال، پایگاه اینترنتی بورس اوراق بهادار و نیز از نرم‌افزار رهاورد نوین استخراج گردید. جهت تجزیه و تحلیل نهایی داده‌ها نیز از نرم‌افزارهای اقتصادسنجی Eviews و Stata استفاده شده است.

۴- متغیرها و مدل پژوهش

در این تحقیق، به منظور آزمون فرضیه پژوهش از مدل رگرسیون چند متغیره زیر که برگرفته از پژوهش بردهان و همکاران (۲۰۲۲) می‌باشد، استفاده شده است:

(۱)

$$EFA_{i,t} = \beta_0 + \beta_1 IAQ_{i,t} + \beta_2 SIZE_{i,t} + \beta_3 ROE_{i,t} + \beta_4 AGE_{i,t} + \beta_5 MTB_{i,t} + \varepsilon_{i,t}$$

که در مدل فوق:

متغیر وابسته

دقت پیش‌بینی سود مدیران (*EFA*) به‌عنوان متغیر وابسته پژوهش در نظر گرفته شده که به‌صورت منفی قدر مطلق تفاوت بین سود هر سهم پیش‌بینی‌شده سالانه مدیریت و سود هر سهم واقعی تقسیم بر قیمت هر سهم، محاسبه می‌شود.

متغیر مستقل

متغیر مستقل این پژوهش، کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی (IAQ) است که برای سنجش آن مطابق با پژوهش ولی‌زاده لاریجانی و خدایی (۱۴۰۰)، حقیقت شهرستانی و همکاران (۱۴۰۰) و بردهان و همکاران (۲۰۲۲) از سه سنجه شامل اندازه، قدمت و صلاحیت واحد حسابرسی داخلی استفاده شده است. از آنجاکه به‌کارگیری هر یک از معیارهای فوق به‌طور مجزا، ممکن است باعث بروز ابهام و حصول نتایج غیرقابل اتکا در اندازه‌گیری کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی شود، لذا مشابه با تحقیقات قبلی، این معیارها در یک شاخص ترکیبی با یکدیگر ترکیب می‌شوند. بدین منظور ابتدا هر یک از این معیارها پس از محاسبه، به‌صورت اعداد صفر یا یک استاندارد می‌شوند. به‌طوری‌که، اگر تعداد کارکنان واحد حسابرسی داخلی شرکت بالاتر از میانه شرکت‌های نمونه باشد به آن عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر، در صورتی‌که قدمت واحد حسابرسی داخلی شرکت بالاتر از میانه شرکت‌های نمونه باشد به آن عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر و چنانچه حسابرسان داخلی شرکت عضو جامعه حسابداران رسمی یا انجمن حسابرسان داخلی ایران باشد، به آن عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر اختصاص داده می‌شود. در نهایت حاصل جمع مقادیر فوق برای هر شرکت، بیانگر شاخص کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی آن خواهد بود. دامنه تغییرات این شاخص جامع بین ۰ تا ۳ بوده، به‌طوری‌که مقادیر بزرگ‌تر (کوچک‌تر) بیانگر کیفیت بالاتر (پایین‌تر) حسابرسی داخلی شرکت می‌باشد.

متغیرهای کنترلی

$SIZE_{i,t}$: اندازه شرکت i در سال t که از طریق لگاریتم فروش خالص سالیانه شرکت اندازه‌گیری می‌شود.
 $ROE_{i,t}$: بیانگر سودآوری شرکت i در سال t است که از تقسیم سود خالص بر ارزش بازار حقوق صاحبان سهام شرکت محاسبه می‌شود.
 $AGE_{i,t}$: سن شرکت i در سال t که بر اساس فاصله زمانی بین تاریخ تأسیس شرکت تا پایان دوره زمانی پژوهش، اندازه‌گیری می‌شود.
 $MTB_{i,t}$: فرصت‌های رشد شرکت i در سال t است که از طریق نسبت ارزش بازار به ارزش دفتری حقوق صاحبان سهام به دست می‌آید.

۵- یافته‌های پژوهش

آمار توصیفی

جدول ۱، آمار توصیفی داده‌های مربوط به متغیرهای مورد استفاده در تحقیق را نشان می‌دهد. این آمار توصیفی، در خصوص ۱۳۶ شرکت نمونه طی سال‌های (۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰) است که نتایج تحلیل توصیفی داده‌ها را می‌توان در قالب موارد زیر خلاصه نمود:

همان‌گونه که در این جدول ملاحظه می‌شود، مقادیر میانگین و میانه کیفیت حسابرسی داخلی به ترتیب ۲/۱۶۶ و ۲ می‌باشد که این موضوع بیانگر آن است که شرکت‌های نمونه، از حسابرسان داخلی نسبتاً باکیفیتی برخوردارند. همچنین، میانگین و میانه سودآوری شرکت‌های نمونه به ترتیب ۲۲ درصد و ۲۳ درصد می‌باشد. علاوه بر این، متوسط سن شرکت‌های مورد بررسی حدود ۴۰ سال است. ضمن اینکه، مقادیر میانگین فرصت‌های رشد (۳/۷۸۴) نیز حاکی از آن است که ارزش بازار حقوق صاحبان سهام شرکت‌های نمونه، حدود ۴ برابر ارزش دفتری آن‌ها است.

جدول ۱- آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

متغیر	نماد	کمترین	بیشترین	میانگین	میانه	انحراف معیار
دقت پیش‌بینی سود	EFA	-۰/۴۶۳	-۰/۰۰۸	-۰/۱۰۹	-۰/۰۹۷	۰/۱۵۵
کیفیت حسابرسی داخلی	IAQ	۰/۰۰۰	۳/۰۰۰	۲/۱۶۶	۲/۰۰۰	۰/۳۷۹
اندازه شرکت	SIZE	۹/۶۶۲	۱۴/۵۴۹	۱۲/۶۳۲	۱۲/۴۰۸	۰/۵۶۱
سودآوری	ROE	-۰/۴۲۸	۰/۴۱۹	۰/۲۲۷	۰/۲۳۱	۰/۳۸۹
سن شرکت	AGE	۱۵	۶۸	۳۹/۶۰۲	۴۰	۱۰/۰۱۵
فرصت‌های رشد	MTB	-۲/۶۰۳	۸/۴۴۲	۳/۷۸۴	۳/۹۰۲	۱/۶۶۷

منبع: یافته‌های پژوهشگر

نتایج آزمون فرضیه

داده‌های این پژوهش به‌صورت داده‌های ترکیبی می‌باشند، در داده‌های ترکیبی ابتدا از آزمون F لیمر استفاده می‌شود تا تلفیقی یا تابلویی بودن داده‌ها مشخص گردد و در صورت استفاده از روش داده‌های تابلویی، به منظور اینکه مشخص گردد کدام روش (اثرات ثابت یا اثرات تصادفی) برای برآورد مدل مناسب‌تر است، از آزمون هاسمن استفاده می‌شود. همچنین برای تشخیص ناهمسانی واریانس و خودهمبستگی سریالی در مدل، به ترتیب از آزمون نسبت درست‌نمایی (LR) و وولدریج استفاده گردید که نتایج حاصل از این آزمون‌ها در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲- نتایج آزمون‌های مورد استفاده برای مدل پژوهش

نوع آزمون	آماره آزمون	سطح معناداری	نتیجه آزمون
آزمون F لیمر	۱۵/۵۰۸	۰/۰۰۰	کارایی روش تابلویی
آزمون هاسمن	۱۳/۳۸۲	۰/۰۱۴	کارایی روش اثرات ثابت
آزمون نسبت درست‌نمایی	۳۴۱/۲۴	۰/۰۰۰	ناهمسانی واریانس
آزمون وولدریج	۲/۱۰۲	۰/۱۲۷	عدم وجود خودهمبستگی

منبع: یافته‌های پژوهشگر

با توجه به جدول فوق، آزمون F لیمر و سطح معناداری آن (۰/۰۰۰) کمتر از ۰/۰۵ بوده لذا فرضیه صفر آزمون رد شده و بیانگر آن است که باید از روش داده‌های تابلویی استفاده شود. همچنین با توجه به نتایج آزمون هاسمن و سطح معناداری آن (۰/۰۱۴) لازم است که مدل با استفاده از روش اثرات ثابت برآورد گردد. نتایج آزمون نسبت درست نمایی و سطح معناداری آن (۰/۰۰۰) نشان می‌دهد که مدل دارای مشکل ناهمسانی واریانس است که به منظور رفع این مشکل، از روش حداقل مربعات تعمیم‌یافته (GLS) برای برآورد مدل استفاده می‌شود. همچنین، سطح معناداری آزمون وولدریج (۰/۱۲۷) حاکی از عدم وجود خودهمبستگی سریالی در مدل است. علاوه بر این، به منظور اطمینان از عدم وجود مشکل هم خطی بین متغیرهای توضیحی، آزمون هم خطی با استفاده از عامل تورم واریانس (VIF) مورد بررسی قرار گرفت که نتایج این آزمون در جدول ۳ ارائه شده است. زمانی که عامل تورم واریانس کوچک‌تر از ۵ و تلورانس نزدیک به ۱ باشد، نشان‌دهنده عدم وجود هم خطی بین متغیرهای مدل است. همان‌گونه که در جدول مشاهده می‌گردد، میزان عامل تورم واریانس در کلیه موارد کمتر از ۵ و میزان تلورانس نزدیک به یک است. بنابراین می‌توان دریافت که مشکل هم خطی چندگانه تهدیدی جدی برای مدل محسوب نمی‌شود.

جدول ۳- نتایج آزمون هم خطی برای مدل پژوهش

متغیر	نماد متغیر	عامل تورم واریانس	تلورانس
کیفیت حسابرسی داخلی	IAQ	۱/۳۲	۰/۷۵۷
اندازه شرکت	SIZE	۱/۲۶	۰/۷۹۳
سودآوری	ROE	۱/۲۹	۰/۷۷۵
سن شرکت	AGE	۱/۳۴	۰/۷۴۶
فرصت‌های رشد	MTB	۱/۳۱	۰/۷۶۳

منبع: یافته‌های پژوهشگر

نتایج حاصل از آزمون فرضیه پژوهش در جدول ۴ نشان داده شده است: ملاحظه مقدار آماره F در این جدول ۴ و سطح معناداری آن (۰/۰۰۰) بیانگر معناداری کلی مدل رگرسیونی برازش شده در سطح خطای ۵ درصد است. با توجه به مقدار ضریب تعیین تعدیل‌شده مدل می‌توان ادعا نمود که حدود ۵۷ درصد از تغییرات دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها توسط متغیرهای مستقل و کنترلی مدل توضیح داده می‌شود. همان‌گونه که از نتایج جدول نیز مشهود است، ضریب برآوردی و آماره t مربوط به متغیر کیفیت حسابرسی داخلی (IAQ) مثبت و در سطح خطای ۵ درصد معنادار بوده که حاکی از وجود رابطه مثبت معنادار بین کیفیت حسابرسی داخلی و دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها می‌باشد. بر مبنای این شواهد، فرضیه پژوهش پذیرفته می‌شود.

در خصوص متغیرهای کنترلی مدل نیز همان‌طور که در جدول فوق نشان داده شده است، متغیرهای اندازه شرکت و سودآوری شرکت، با دقت پیش‌بینی سود مدیران رابطه مثبت و معناداری دارند.

جدول ۴- نتایج آزمون فرضیه تحقیق

متغیر	نماد	ضریب	انحراف معیار	آماره t	معناداری
عرض از مبدأ	B ₀	۰/۳۰۲	۰/۰۶۱	۴/۹۸۸	۰/۰۰۰
کیفیت حسابرسی داخلی	IAQ	۰/۱۴۱	۰/۰۳۸	۳/۶۶۱	۰/۰۰۰
اندازه شرکت	SIZE	۰/۱۶۳	۰/۰۵۴	۳/۰۱۸	۰/۰۰۲
سودآوری	ROE	۰/۱۱۹	۰/۰۴۱	۲/۹۶۷	۰/۰۰۳
سن شرکت	AGE	۰/۰۸۷	۰/۰۵۱	۱/۷۳۳	۰/۰۸۴
فرصت‌های رشد	MTB	۰/۰۸۱	۰/۰۵۴	۱/۴۹۱	۰/۱۳۶
آماره F فیشر		۱۲/۷۳۳			
معناداری آماره F		۰/۰۰۰			
ضریب تعیین تعدیل‌شده		۰/۵۷۲			
آماره دوربین واتسون		۱/۹۶۳			

منبع: یافته‌های پژوهشگر

۶- نتیجه‌گیری و پیشنهادها

رسوایی‌های حسابداری در سال‌های اخیر که در سطح عموم به‌طور گسترده‌ای انتشار یافته، موجب شده که توجه بیشتری به عملکرد حسابرسی داخلی به‌عنوان عامل مهم در ایجاد گزارشگری مالی باکیفیت شود. حسابرسی داخلی یک فعالیت مستقل و بی‌طرفانه اطمینان‌بخش و مشاوره‌ای است که به‌منظور ایجاد ارزش‌افزوده و بهبود عملکرد یک سازمان طراحی و اجرا می‌شود. در واقع حسابرسی داخلی، سازمان را در دستیابی به هدف‌هایش، برای ارزیابی و بهبود اثربخشی فرآیندهای مدیریت ریسک، کنترل و نظام راهبری شرکتی یاری می‌دهد (چمبرز^۱، ۲۰۱۷). امروزه اهمیت حسابرسی داخلی در سازمان‌های مختلف در سراسر جهان غیرقابل‌انکار است. بر این اساس، طیف وسیعی از مطالعات قبلی به بررسی پیامدهای کیفیت حسابرسی داخلی پرداخته‌اند. برای مثال، نتایج حاصل از نظرسنجی صورت گرفته از سهامداران و مدیران ارشد موسسه کی. پی. ام. جی. نشان می‌دهد که وجود واحد حسابرسی داخلی باکیفیت، می‌تواند موجب افزایش درآمدهای آتی، کاهش هزینه‌ها و مخارج سرمایه‌ای شرکت‌ها گردد. علاوه بر این، حسابرسی داخلی در تعیین استراتژی‌های رشد شرکت و ارزیابی ریسک‌های مرتبط با ارزش

¹ Chambers

شرکت و بازده سرمایه‌گذاری، نقش مهمی ایفا می‌کند. از این رو، شناسایی پیامدهای بالقوه کیفیت حسابرسی داخلی اهمیت بسزایی می‌یابد. لذا در پژوهش حاضر، تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها مورد آزمون تجربی قرار گرفت. برای آزمون فرضیه تحقیق از اطلاعات مالی شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران در فاصله زمانی سال‌های ۱۳۹۶ تا ۱۴۰۰ استفاده شده است، به طوری که پس از اعمال محدودیت‌های مورد نظر در این تحقیق، نمونه نهایی متشکل از ۱۳۶ شرکت انتخاب شدند. پس از اندازه‌گیری متغیرهای تحقیق، از تحلیل رگرسیون چندمتغیره مبتنی بر تخمین داده‌های تابلویی برای آزمون فرضیه تحقیق استفاده گردید.

فرضیه پژوهش حاضر، تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها را بررسی نموده است. نتایج آزمون این فرضیه حاکی از آن است که کیفیت حسابرسی داخلی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها، تأثیر مثبت و معناداری دارد. این یافته بدان معناست که اطلاعات تهیه شده توسط واحد حسابرسی داخلی باکیفیت، به‌عنوان یک درونداد مهمی برای اتخاذ تصمیمات مالی و پیش‌بینی سود مدیران به شمار می‌رود. چرا که، حسابرسی داخلی باکیفیت، اطلاعات دقیق‌تری را در اختیار مدیران شرکت قرار می‌دهد و افزایش کیفیت اطلاعات مدیران سبب بهبود کیفیت سود پیش‌بینی شده به‌وسیله آن‌ها می‌گردد. بنابراین، شرکت‌های دارای حسابرسان داخلی باکیفیت‌تر از انگیزه بیشتری برای پیش‌بینی‌های سود دقیق‌تر برخوردارند؛ زیرا پیش‌بینی‌های دقیق‌تر سود حاوی محتوای اطلاعاتی بوده و می‌تواند منجر به واکنش مثبت بازار و کاهش عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیران و سرمایه‌گذاران شود. ضمن آنکه پیش‌بینی سود دقیق‌تر، شایستگی و اعتبار مدیران را نشان می‌دهد و می‌تواند موجب شهرت بیشتر مدیران گردد. نتیجه به دست آمده در این تحقیق، با یافته‌های پژوهش بردهان و همکاران (۲۰۲۲) مبنی بر تأثیر مثبت کیفیت حسابرسی داخلی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها، مطابقت دارد.

بر اساس یافته‌های پژوهش حاضر مبنی بر تأثیر مثبت کیفیت حسابرسی داخلی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها، به سرمایه‌گذاران و تحلیل‌گران بازار سرمایه پیشنهاد می‌گردد که هنگام اتخاذ تصمیمات سرمایه‌گذاری در کنار سایر عوامل، به کیفیت حسابرسی داخلی شرکت‌ها نیز توجه نموده و آن را به‌عنوان عاملی مؤثر بر دقت پیش‌بینی سود مدیران شرکت‌ها در مدل‌های تصمیم‌گیری خود لحاظ نمایند. به‌سازمان بورس اوراق بهادار به‌عنوان نهاد نظارتی بازار سرمایه نیز پیشنهاد می‌گردد که ضمن نظارت هرچه بیشتر بر استقرار واحد حسابرسی داخلی شرکت‌های بورسی، الزاماتی را در راستای افزایش اثربخشی حسابرسی داخلی شرکت‌ها وضع نماید و بدین ترتیب، بستری لازم برای ارائه اطلاعات باکیفیت‌تر به مدیران و به‌تبع آن، پیش‌بینی‌های سود دقیق‌تر آنان را فراهم نماید و به مدیران شرکت‌های بورسی نیز پیشنهاد می‌گردد که با به‌کارگیری و استخدام حسابرسان داخلی باکیفیت‌تر، پیش‌بینی‌های سود دقیق‌تری را به بازار ارائه نمایند. به مؤسسات حسابرسی پیشنهاد می‌گردد که هنگام برنامه‌ریزی عملیات حسابرسی صاحب‌کار و تعیین نوع، ماهیت، زمان‌بندی و میزان آزمون محتوا، کیفیت حسابرسی داخلی شرکت‌های صاحب‌کار را نیز مدنظر قرار دهند.

یکی از مهم‌ترین محدودیت‌های پژوهش حاضر در خصوص اندازه‌گیری متغیر کیفیت حسابرسی داخلی است. به‌طوری‌که، برای اندازه‌گیری متغیر مذکور تنها معیارهای ورودی واحد حسابرسی داخلی نظیر اندازه، قدمت و صلاحیت واحد حسابرسی داخلی، در دسترس بود و معیارهای خروجی که نشان‌دهنده عملکرد حسابرسی داخلی است در هیچ گزارشی توسط شرکت‌های بورسی منتشر نمی‌شود. همچنین متغیرهای کنترلی متعددی که بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها اثرگذار بودند، در نظر گرفته شده و در برآورد مدل لحاظ گردیدند. باین‌حال، همچنان امکان وجود متغیرهای مرتبط حذف شده وجود دارد که می‌تواند در تعمیم نتایج تحقیق اثرگذار باشد. باتوجه‌به نتایج تحقیق و سؤالاتی که طی انجام آن برای محقق مطرح گردید، جهت تکمیل این تحقیق و انجام تحقیقات بیشتر در حوزه‌های مرتبط با این پژوهش، پیشنهادهای زیر ارائه می‌شود:

- ۱) بررسی تأثیر اثربخشی کمیته حسابرسی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها.
- ۲) بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی بر دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها.
- ۳) بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر شفافیت گزارشگری مالی شرکت‌ها.
- ۴) بررسی تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر کارایی سرمایه‌گذاری شرکت‌ها.
- ۵) بررسی نقش تعدیل‌کنندگی حاکمیت شرکتی بر رابطه بین کیفیت حسابرسی داخلی و دقت پیش‌بینی سود شرکت‌ها.

فهرست منابع

- حسینی، لیلا سادات و بشکوه، مهدی، ۱۳۹۹. مدیریت سود واقعی، توانایی مدیران و عملکرد آتی شرکت: شواهدی از شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، *مطالعات کمی در مدیریت*، ۱۱(۴۲)، صص. ۲۶-۵.
- حقیقت شهرستانی، مریم، خردیار، سینا، و محمدی نوده، فاضل، ۱۴۰۰. تأثیر اثربخشی حسابرسی داخلی و کیفیت گزارشگری مالی بر عدم تقارن اطلاعاتی بین مدیر و حسابرس، *پیشرفت‌های حسابداری*، ۱۳(۱)، صص. ۱۲۹-۱۰۱.
- رضوی عراقی، سید محمدرضا، جهان شاد، آزیتا، و امیر مستوفی، ۱۳۹۷. تأثیر ضعف‌های عمده کنترل‌های داخلی بر ناکارایی سرمایه‌گذاری، *پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی*، ۱۰، صص. ۱۶۷-۱۴۳.
- شهیم پرمهر، ضیاءالدین، نصرتی، شهره، مظهری فر، مائده، و امر کنارگیر، سمیه، ۱۳۹۹. مطالعه رابطه بین توانایی مدیریت و پیش‌بینی سود توسط مدیران (دیدگاه حسابداری مدیریت)، *اولین کنفرانس بین‌المللی چالش‌ها و راهکارهای نوین در مهندسی صنایع و مدیریت و حسابداری*، ساری.
- علی مدد، بهناز و ذبیحی، علی، ۱۳۹۷. تأثیر بحران مالی و مالکیت خانوادگی بر مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار تهران، *کنفرانس ملی مدیریت، حسابداری و توسعه کسب و کار*، ساری.

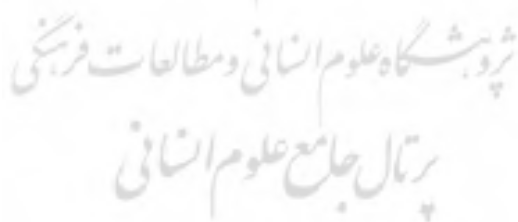
گنجی، حمیدرضا، حسینی، سید رسول، روزبان، مرضیه، محمدزاده، سارا، و نامی فرد طهرانی، نیایش، ۱۴۰۲. تأثیر پیش‌بینی‌ها و پیامدهای اثربخشی حسابرسی داخلی بر کیفیت حسابرسی داخلی، قضاوت و تصمیم‌گیری در حسابداری، ۲(۵)، صص. ۱۰۷-۱۳۸.

مشایخی، بیتا، حسن‌زاده، شادی، امینی، یاسین، و منتی، وحید، ۱۳۹۵. تأثیر کیفیت حسابرسی داخلی بر حق‌الزحمه حسابرسی مستقل، پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۸(۳۱)، صص. ۴۱-۵۶.
 موریان زاده، نعیم و شمس‌الدینی، کاظم، ۱۳۹۵. بررسی تأثیر مالکیت خانوادگی و غیرخانوادگی بر رابطه بین حاکمیت شرکتی و مدیریت سود شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس اوراق بهادار، پنجمین کنفرانس بین‌المللی حسابداری و مدیریت و دومین کنفرانس کارآفرینی و نوآوری‌های باز، تهران.
 ولی‌زاده لاریجانی، اعظم و خدایی، مونا، ۱۴۰۰. اثر تعدیل‌کننده کیفیت عملکرد حسابرسی داخلی بر رابطه بین کیفیت حاکمیت شرکتی و عملکرد شرکت. پژوهش‌های حسابداری مالی و حسابرسی، ۱۳(۵۲)، صص. ۱-۲۲.

- Ajinkya, B., Bhojraj, S. and Sengupta, P., 2005. The association between outside directors, institutional investors and the properties of management earnings forecasts. *Journal of Accounting Research*, 43(3), pp. 343-376.
- Albawwat, I. and Al Frijat, Y., 2021. The Relationship Between Internal Auditors' Personality Traits, Internal Audit Effectiveness, and Financial Reporting Quality: Empirical Evidence from Jordan. *Journal of Asian Finance Economics and Business*, 8(4), pp. 278-292.
- Baginski, S. P. and Hassell, J. M., 1990. The market interpretation of management earnings forecasts as a predictor of subsequent financial analyst forecast revision. *The Accounting Review*, 65(1), pp. 175-190.
- Baginski, S. P., Conrad, E. J. and Hassell, J. M., 1993. The effects of management forecast precision on equity pricing and on the assessment of earnings uncertainty. *The Accounting Review*, 68(4), pp.913-927.
- Baginski, S. P., Hassell, J. M. and Wieland, M. M., 2007. Does Management Earnings Forecast Form Matter?. Working paper, The University of Georgia.
- Bardhan, I., Lin, S. and Hao, L., 2022. Internal audit function and the precision and accuracy of management forecasts. *Journal of Management and Governance*. 27(2), pp. 1339-1365
- Chambers, A., 2017. Chambers' Corporate Governance Handbook 7th ed. Bloomsbury Professional.
- Chen, Y., Lin, B., Lu, L. and Zhou, G., 2020. Can internal audit functions improve firm operational efficiency? Evidence from China. *Managerial Auditing Journal*, 35(4), pp.1167-1188.
- Cohen, J., Krishnamoorthy, G. and Wright, A.M., 2002. Corporate Governance and the Audit Process. *Contemporary Accounting Research*, 19(4), pp. 573-594.
- Feng, M., Li, C. and McVay, S., 2009. Internal control and management guidance. *Journal of Accounting and Economics*, 48(2-3), pp. 190-209.
- Frankel, R., McNichols, M. and Wilson, G. P., 1995. Discretionary disclosure and external financing. *The Accounting Review*, 70(1), pp.135-150.
- Hazaea, S. A., Tabash, M. I., Khatc, S. F. A., Zhu, J. and al-Kuhali, A. A., 2020. The Impact of Internal Audit Quality on Financial Performance of Yemeni Commercial Banks: An Empirical Investigation. *The Journal of Asian Finance*, 7(11), pp. 867-875.

- Karamanou, I. and Vafeas, N., 2005. The association between corporate boards, audit committees, and management earnings forecasts: An empirical analysis. *Journal of Accounting Research*, 43(3), pp. 453–486.
- Kim, O. and Verrecchia, R., 1991. Trading volume and price reactions to public announcements. *Journal of Accounting Research*, 29(2), pp. 302–321.
- Lee, S., Matsunaga, S. R. and Park, C. W., 2012. Management forecast accuracy and CEO turnover. *The Accounting Review*, 87(6), pp.2095–2122.
- Libby, R., Tan, H. T. Hunton, J. E., 2006. Does the form of management's earnings guidance affect analysts' earnings forecasts?. *The Accounting Review*, 81(1), pp.207–225.
- Pavlopoulos, A., Magnis, C. and Iatridis, G. E., 2019. Integrated reporting: An accounting disclosure tool for high quality financial reporting. *Research in International Business and Finance*, Elsevier, vol. 49(C), pp. 13-40.
- Pizzini, M., Lin, S. and Ziegenfuss, D., 2015. The impact of internal audit function quality and contribution on audit delay. *Auditing: A Journal of Practice & Theory*, 34(1), pp. 25–58.
- van der Walt, N. and Ingley, C., 2003. Board dynamics and the influence of professional background, gender and ethnic diversity of directors. *Corporate Governance: An International Review*, 11(3), pp.218– 234.
- Williams, P. A., 1996. The relation between a prior earnings forecast by management and analyst response to a current management forecast. *The Accounting Review*, 71(1), pp.103–115.
- Xiangdong, W., 1997. Development Trends and Future Prospects of Internal Audit. *Managerial Auditing Journal*. 62(4), pp.214–231.

The Study of the effect of Internal Audit Function Quality on Management Earnings Forecasts Accuracy

Yassaman Khalili¹
Davood Hassanpour²
Abolfazl Momeni Yanesari³

Received: 21 / April / 2024 Accepted: 01 / June / 2024

Abstract

Management forecasts are disclosures made by companies to communicate information about their future performance to shareholders. These disclosures are voluntary and are intended to reduce information asymmetry between management and shareholders. Incorrect forecasts can be very costly for managers and question the credibility of managers and show managerial incompetence. The quality of the internal audit function reduces the likelihood of erroneous, biased, or incomplete information in management reports, which managers use to improve their earnings forecasts. Therefore, in the present study, the effect of internal audit function quality on management earnings forecasts accuracy was experimentally tested. To test the research hypothesis, the financial data of the firms listed in Tehran Stocks Exchange during the time period 2018-2022 was used, so that after applying the restrictions in this research, the final sample consisting of 136 firms was selected. After measuring the research variables, multivariate regression analysis based on panel data estimation was used to test the research hypothesis, and the results of the statistical tests showed that there is a positive and significant relationship between internal audit function quality and management earnings forecasts accuracy.

Keywords: Internal Audit function Quality, Earnings Forecasts, Management Earnings Forecasts Accuracy.

1. Assistant professor, Department of Accounting, Payame Noor University, Tehran, IRAN. y_khalili@pnu.ac.ir
2. Department of Accounting, Payame Noor University(PNU), Tehran, Iran. dhassanpour@pnu.ac.ir
3. Assistant professor of Accounting, Department of Administrative and Economics, Faculty of Humanities & Physical Education, Gonbad Kavous University, Gonbad, IRAN. (Corresponding Author) a.momeni83@yahoo.com

